

**Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészmérnöki Kar**

2022. évi beszámolója

Készítette: Dr. Strommer László és Dr. Alföldi György

BME Építészmérnöki Kar // 2022. évi beszámolója

A kari gazdálkodás 2022. évi egyetemi keretei

2022-ben a BME Építészmérnöki Kar (ÉPK) számára a gazdálkodás feltételei romlottak. Egyrészt az országos gazdasági helyzet alakulása, másrészt a BME-n belül, az utóbbi években kialakult negatív tendenciák miatt. Az ÉPK 2022. évi gazdálkodása illeszkedett a BME és az állami felsőoktatás utóbbi évek forráshiányos trendjéhez. A 2021-2022-es állami bérkiegészítés formálisan nem növelte a kari kereteket, ez csak határozott idejű „külön támogatásként”, külön pénzügyi központon került elszámolásra. Az oktatói bértábla nem változott, a bérek növelése elvileg csak az akkor már itt dolgozóakra vonatkozott, és rájuk is csak az akkori beosztásuk arányában. (2023-ban az egyetem úgy határozott, hogy minden azonos beosztású kolléga meg kell kapja a „normál” 2×15%-os emelést.) Míg 2021-ben ez de facto is külön keretként működött, 2022-ben ez a keret nem a felhasználás arányában került a karokra, hanem a karok közti költségvetési elosztás keretében.

A BME és a Kar életét és költségvetésének helyzetét alapvetően határozták meg a 2022-es év makrogazdasági folyamatai, a dolgozói fizetésekre ható intenzív negatív hatások, az energiahelyzetből származó jelentős többletköltségek jelentkezése. A 2022-es év végének gazdasági helyzete nagyon nehezé teszi a 2023-as év tervezését.

A Kar teljesítménye 2022-ben is érezhetően növekedett a BME-n belül. Az egyetemi elosztási rendszer nehezen vagy egyáltalán nem tudta kezelni ezeket a változásokat, például a növekvő felvett létszám ellenére a karra jutó „alaptámogatás” tovább csökkent. A növekvő létszámok miatt jelentős tételt jelent a tárgyévi teljesítményelszámolás és következő évi tervezés kialakítása.

A kiválósági programok támogatásai (ÚNKP, TKP), kezelése speciális: e keretek gazdája formálisan a Dékáni Hivatal, ám a hozzájuk kapcsolódó kifizetések túlnyomórészt természetesen tanszéki kutatások személyi és dologi kiadásait fedezik. Sajnálatos módon folytatódik az angol költségtérítéses oktatás bevételeinek visszaesése, melyet a korábbinál magasabb elvonás sújt. Az egyetem 2022-es komoly erőfeszítései sem tudtak többletérdeklődést kiváltani.

A BME részletesen vizsgálta az alap és osztatlan szakok felvételi létszámainak alakulását. 2022-ben és 2023-ban is jelentősen emelkedett az ÉPK BSc képzésére jelentkezők száma, és az OSZTATLAN képzés is tartotta erős pozícióját.

A kari gazdálkodás 2022. évi főbb folyamatai

A Kar 2022-ben hordozta a forráshiányos egyetemi rendszer minden jellemzőjét. Az elmúlt években jelzett általános gazdálkodási nehézségek fokozódtak 2022-ben. Bár megerősödött és kialakult a Kar gazdálkodásának szervezete a GDH és a KSZK-ban foglalkoztatott kollégák munkája nyomán, az SAP rendszer bevezetésének negatív hatását érezni lehet: az információáramlás hiánya, a korlátozottan és nehezen hozzáférhető adatok, a hosszú döntési láncok, a szűk forráshelyzet mellett rányomták a bélyegüket a gazdálkodásra. Az SAP kari oldali elérésének hiánya jelentős frusztrációt generált: az aktuális adatok csak a KSZK közvetítésével ismerhetők meg, és a kapott SAP szűrések jelentős mozgásokat mutattak, melynek oka sokszor nem volt világos.

A kialakított egyetemi gazdálkodási keretek is komoly nehézségeket okoztak. Kiemelendő itt, hogy a pályázati és szerződéses keretekkel szemben az ÉPK messze legkomolyabb bevételi forrását jelentő hallgatói befizetések hátrányos módon nem kerültek megelőlegezésre, nehezen bevonhatóan a kari gazdálkodásba, pl. az angol költségtérítéses hallgatók második féléves oktatása csak a kari likviditás terhére voltak finanszírozhatóak. A Kar gazdálkodásának egyik legbizonytalanabb pontja az SH program volt, melynél sajnos az utóbbi években a terv- és tényadatok többször jelentősen eltértek.

Az előző évek pénzügyi folyamatainak inhomogenitása 2022-ben is folytatódott (a 2023-as tervben mutatjuk a tényadatokat). A pontosító indító maradványok utolsó ütemét, a nemzetközi támogatási programokhoz kapcsolódó, sajátos számviteli elszámolású pénzügyi központok maradványtábláját 2023.05.11-én délután kaptuk kézhez ellenőrzésre.

BME keretek

A BME-n 2020 előtt bevezetett SAP alapú gazdálkodási rendszer (EiiR) implementációjához kapcsolódóan átalakult a kari gazdálkodási rend. A rendszer kiépítésekor alapelv volt, hogy nem az egyetemi gazdálkodás működési folyamatait akarta modellezni és kiszolgáltatni, hanem egy jóval karcsúbbnak, de professzionálisabbnak remélt szervezet által üzemeltetett, egyben jóval szűkebb szolgáltatást nyújtó rendszert akart kialakítani. Kimondhatjuk, hogy nem sikerült. Az átalakítás szervezeti vetülete az volt, hogy a korábban a tanszéki adminisztrátorok által, diverzifikált módon működtetett rendszer felülírásával, de facto bevezetésre kerültek olyan, de jure végül nem intézményesült kari szolgáltató központok (KSZK), melyek munkatársai kancellári irányítás alá kerültek (PSZI, HEI, KBI, PPI) úgy, hogy a karokra a költségek viselése maradt. Az új rendszer sem a karokat, sem a tanszékeket nem tudta valós döntési helyzetbe hozni. A tanszékek nem tudtak rálátni az egyetemi gazdálkodási adatokra, tájékoztatásukat – a Kancellária tervei szerint – az SAP szűréseken alapuló gazdálkodási riportok voltak hivatottak megoldani.

Az átállás során a Kancellária, teljesen alapszintről igyekezett újraépíteni a gazdálkodási rendszert, de a korábbi MGR rendszer rugalmas belső keretmozgásai révén megvalósuló, valós idejű elszámolások drasztikusan visszaszorításra kerültek. A BME 2023-as évi költségvetését már egy új kancelláriai pénzügyi menedzsment készítette, továbbra is azt alapelveket követve, hogy a költségek és források tervezése a felhasználás szerinti funkcionál, vagy szervezeti egységnél történjen, “csökkentve a felesleges évközi átcsoportosításokat”. A rendszer újdonsága volt a kiadási-kincstári szemlélet bevezetése, azaz a bevételekhez kapcsolódó kiadások ütemezett kifizethetősége érdekében a bevételek jelentős részének megelőlegezése az egyetem által (szerződéses keret). De ez az elv sem volt általános, kivételt jelentettek például az oktatási bevételek, melyek – így például a költségtérítéses a reguláris angol és magyar hallgatók (és a szakirányú továbbképzések hallgatói) befizetései – csak a félév második felében érkeztek a keretekre.

A számok értelmezése később sajnos tovább bonyolódott. A kapott kari szűrésben, az EU-s pályázatok esetén nem jelennek meg bevételként a beérkező keretek, így nem derül ki, mekkora a valós beérkezett keret és mekkora a megelőlegezés. Megszűnt az a rendszer, mely minden korábbi év maradványát elkülönítve próbálta kezelni, egyúttal viszont megszűnt a tárgyévi bevételek egyszerű elkülöníthetősége is. A Stipendium Hungaricum (SH), és az Ösztöndíj Keresztény Fiatalok (ÖKeFi) keretek tanévenként elkülönített kereten jelennek meg, ami azt jelenti, hogy a pénzügyi év közben kell azokat nullára kifuttatni. A pályázati bevételekre való bérátvezetés visszamenőlegesen működik, így annak megtörténteig az eredeti keretet terheli a bér, utána viszont felszabadul a keret. Mindezek alapján látható, hogy a pénzügyi központok között év közben megmaradt a sok mozgatás és kétséges, hogy ebben várható-e érdemi változás.

Kari bevételek és kiadások

Bevételek

A Kar gazdálkodását következő táblázat segítségével mutatjuk be a kari gazdasági riport legutolsó,

2022. évre vonatkozó, 2023. február 13-i verziója alapján. A maradványoktól eltérő módon, a kiadások és a bevételek jó egyezést mutatnak az egyetemi költségvetésben publikált adatokkal.

	Σ	4K	SB	PT	PK	XK
Bevétel	1 050 644 201	834 550 332	140 709 802	46 126 907	29 257 160	92 240 160
Morf Geom Model T.	12 175 502	–	2	12 175 500	–	–
Építéstech Épmen T.	2 170 000	–	2 170 000	–	–	–
Éptörténeti Múem T.	18 692 500	–	18 692 500	–	–	–
Épenerg Épgépész T.	480 000	–	480 000	–	–	–
Épületszerkezet T.	29 408 000	–	29 408 000	–	–	–
Explor Építészeti T.	–	–	–	–	–	–
Középületterv T.	3 522 986	–	–	3 522 986	–	–
Lakóépületterv T.	–	–	–	–	–	–
Rajz és Formaism T.	39 858 190	–	39 858 190	–	–	–
Szilárds Tartósz T.	55 070 050	–	29 648 050	25 422 000	–	–
Urbanisztika T.	25 420 383	–	20 413 962	5 006 421	–	–
Dékáni Hivatal	863 846 590	834 550 332	39 098	–	29 257 160	92 240 160

Az egyetemi költségvetés 3. és 4. táblázata alapján a kari összbevétel az 413M+730M=1 143M Ft (a melléklet szerint: 411M+730M). A fenti táblázat az EiiR riport alapján a bevételek tanszék és típus szerinti megoszlását mutatja. A kari szintű bevételek (pl. alaptámogatás, SH) alábontás nélkül, a Dékáni Hivatal során szerepelnek. A kimutatásban elkülönítve szerepel a 92M hallgatói előirányzat kerete (doktorandusz, miniszteri, sportcsillag), mely a Karon gyakorlatilag csak átfolyik.

Kiadások

	Σteljesítés	XK	Σköt.váll
Kiadás	1 427 490 937	91 924 200	66 156 666
Morf Geom Model Tsz	63 080 275	–	282 913
Építéstech Épmen Tsz	80 173 681	–	58 865
Éptörténeti Múem Tsz	102 980 419	–	266 559
Épenerg Épgépész Tsz	32 051 328	–	–
Épületszerkezet Tsz	100 069 547	–	81 022
Explor Építészeti Tsz	74 930 717	–	-1
Középületterv Tsz	74 008 889	–	286 616
Lakóépületterv Tsz	65 810 804	–	93 297
Rajz és Formaism Tsz	99 547 222	–	1 687 830
Szilárds Tartósz Tsz	120 104 943	–	–
Urbanisztika Tsz	201 788 957	–	1 030 605
Dékáni Hivatal	412 944 155	91 924 200	62 368 960

Az egyetemi költségvetés 2. táblázata alapján a kari összkiadás az 1 519M Ft volt. A fenti táblázat az EiiR riport alapján a kiadások tanszék szerinti megoszlását mutatja, a kari kiadások alábontása nélkül. Természetesen itt is elkülönítve szerepel a 92M hallgatói előirányzat kerete.

Szabad keretek

Az alábbi táblázat az EiiR riport alapján a szabad keretek tanszék és típus szerinti megoszlását mutatja. A kari szintű maradványok (pl. ÉDI, CSPDI, DH) bontás nélkül, a Dékáni Hivatal során szerepelnek.

A Szegő Vilma hagyaték kerete 2022 folyamán került a karhoz. Értelemszerűen ez nem jelentett bevételt, ugyanakkor a 2022. év végi kari maradványt nem elhanyagolható mértékben emelte. Mivel e keret felhasználása célhoz kötött, a táblázatban a kari pályázatok (PK) rovatban szerepel.

	Σ	4K	SB	PT	PK	XK
Szabad keret	482 470 001	212 783 953	138 663 775	104 564 643	26 457 630	–
Morf Geom Model Tsz	17 961 551	5 077 511	1 335 012	11 549 028	–	–
Építéstech Épmen Tsz	5 958 589	-845 867	6 804 456	–	–	–
Éptörténeti Múem Tsz	31 327 400	4 869 927	3 860 696	22 596 777	–	–
Épenerg Épgépész Tsz	15 752 775	14 091 421	1 661 354	–	–	–
Épületszerkezet Tsz	29 033 628	5 855 395	18 717 678	4 460 555	–	–
Explor Építészeti Tsz	1 260 050	242 292	1 017 758	–	–	–
Középületterv Tsz	8 345 231	7 752 872	–	592 359	–	–
Lakóépületterv Tsz	-1 535 554	-1 631 234	95 680	–	–	–
Rajz és Formaism Tsz	5 990 935	3 314 004	2 676 931	–	–	–
Szilárds Tartósz Tsz	62 447 512	-5 827 472	34 866 025	33 408 959	–	–
Urbanisztika Tsz	40 563 071	1 831 699	6 774 407	31 956 965	–	–
Dékáni Hivatal	265 364 813	103 533 645	60 853 778	–	100 977 390	–

A kari maradványok első közelítésben a fenti szabad keretek és a kötelezettségvállalások összegeként adódnak (548,6M). Ezt az elvi keretet formálisan csökkentik az egyetemi megelőlegezések, melyek a maradványba nem számítanak bele, ám mivel azok megnyitása aláírt szerződésen és odaítélt pályázaton alapult, várhatóan nagy biztonsággal befolynak.

Ennek extrém példája, hogy az SH program tavalyi második részletet nem rendezte az állam, emiatt ez a keret nem maradványként fordult, sőt, a tavaly felhasznált 47M-nyi része csökkentette a kari maradványt. A forgatás még nem ellenőrzött utolsó ütemében szerepelnek az EU-s pályázati keretek, melyek esetében szintén előfordulhatnak hasonló helyzetek, így ismeretük nélkül nem lehet pontos számokat mondani. A kari költségvetés szempontjából egyszerűbb volt úgy számolni, mintha e megelőlegezések valódi bevételt jelentettek volna, és fel nem használt részüket maradványként értelmezni.

Kari maradványok

Az egyetemi költségvetés 21. táblázata alapján a kari maradvány az 137,2M Ft volt. A keretek forgatása utolsó (IV.) ütemének ellenőrzése jelenleg folyamatban van, ám az eddigi tapasztalatok alapján úgy tűnik, hogy a valós induló maradvány ennél magasabb. A maradványforgatás eddigi menete alapján a következők látszanak.

Az I. ütemben szerepeltek azon keretek, melyeknél nem volt egyetemi megelőlegezés – ezeken összesen 297,5M kari maradvány jelenik meg. A 1325/2022. KH. miatti zárolás a fenntartói támogatásból történt, annyival kevesebb támogatási bevételt kapott a BME. A támogatászárolás az ÉPK esetében - 51 942 059 Ft volt. Említést érdemel, hogy a tavalyi zárolás miatt az állami finanszírozás kerete formálisan 27,9M hiánnyal zárt, amit a hallgatói költségtérítés fedezett. A II. ütemben már megelőlegezések is megjelentek. Az SH 2022 őszi félévének elmaradt állami finanszírozása miatt a keretek összege itt negatív: 37,6M tanszéki, és -47,1M SH maradvány látszik. (Ha az SH keretet kari szempontból maradványként kezeljük, akkor 67M SH 2022 „maradvány” látszik.) A III. ütemben a KK bevételek (KF00100723) kereteinek forgatása történt meg, összességében minimális eltérést mutatva az utolsó tavalyi évre vonatkozó EiiR riport számaihoz képest.

A IV. ütemre maradtak az EU-s pályázatok, melyek ellenőrzése folyamatban van. Ezen utolsó ütem kereteinek egyenlegét nullának feltételezve az alábbi maradvány értékek adódnak. E keretek összessége elvileg ~76,7M plusz-mínusz elmozdulást okozhat (ha minden beérkezett volna, vagy ha semmi nem érkezne be).

	Σ	4K	SB	PT	PK
Maradvány	306 596 681	101 262 255	165 986 139	39 347 716	571
Morf Geom Model Tsz	16 973 273	5 077 511	346 734	11 549 028	-
Építéstech Épmen Tsz	-700 161	-845 867	145 706	-	-
Éptörténeti Múem Tsz	18 236 926	4 779 941	4 127 256	9 329 729	-
Épenerg Épgépész Tsz	15 752 775	14 091 421	1 661 354	-	-
Épületszerkezet Tsz	24 922 590	5 738 890	19 183 700	-	-
Explor Építészeti Tsz	1 260 050	242 292	1 017 758	-	-
Középületterv Tsz	7 752 872	7 752 872	-	-	-
Lakóépületterv Tsz	-1 514 314	-1 631 234	116 920	-	-
Rajz és Formaism Tsz	6 756 808	2 892 047	3 864 761	-	-
Szilárds Tartósz Tsz	27 090 917	-5 827 472	14 449 430	18 468 959	-
Urbanisztika Tsz	1 590 711	1 831 699	-240 988	-	-
Dékáni Hivatal	188 474 234	-7 359 605	121 313 508	-	74 520 331

A maradványhoz hozzáadva az egyetemi megelőlegezés összegét, az adatok elég közel esnek a fenti szabad keret plusz kötelezettségvállalás keretekhez. A különbségek valószínűleg a leolvasások közötti időben történt változásokkal magyarázhatóak. A fentiek alapján a kari működés szempontjából mértékadó „induló keretek” jelen ismereteink szétint alakulnak.

A 2023-as kari költségvetés szempontjából ezeket az értékeket vettük alapul, a fenti kiegészítésekkel és észrevételekkel.

	Σ	4K	SB	PT	PK
Maradvány	547 995 667	215 323 045	201 650 349	104 564 643	26 457 630
Morf Geom Model Tsz	17 973 273	5 077 511	1 346 734	11 549 028	–
Építéstech Épmen Tsz	6 017 454	-845 867	6 863 321	–	–
Éptörténeti Múem Tsz	31 503 974	4 779 941	4 127 256	22 596 777	–
Épenerg Épgépész Tsz	15 752 775	14 091 421	1 661 354	–	–
Épületszerkezet Tsz	29 383 145	5 738 890	19 183 700	4 460 555	–
Explor Építészeti Tsz	1 260 050	242 292	1 017 758	–	–
Középületterv Tsz	8 345 231	7 752 872	–	592 359	–
Lakóépületterv Tsz	-1 514 314	-1 631 234	116 920	–	–
Rajz és Formaism Tsz	7 256 808	2 892 047	4 364 761	–	–
Szilárds Tartósz Tsz	62 447 512	-5 827 472	34 866 025	33 408 959	–
Urbanisztika Tsz	40 577 676	1 831 699	6 789 012	31 956 965	–
Dékáni Hivatal	328 992 083	106 701 185	121 313 508	–	100 977 390